

HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG

Høgskoleadministrasjonen

NOTAT

TIL: Høgskolestyret
FRA: Høgskoledirektøren

Dato: 8. mars 2003
Arkiv: 03/14
HS-sak: 26/2003

SAK: FORDELING AV STIPENDIATSTILLINGER FINANSIERT AV UFD

Tidl. sak(er): 29/2002

Kopi til:

Vedlegg:

1. Brev fra rektor av 030103.
2. Søknad fra AFT av 130203.
3. Søknad fra AITeL av 150203
4. Søknad fra ALT av 180203
5. Søknad fra AØA av 030303
6. Søknad fra AHS av 050303

Sammendrag

Saken dreier seg om fordeling av ledige stipendiatstillinger. Stillingene tildeles i forbindelse med det årlige statsbudsjett, og departementet følger opp med midler til lønn og driftsmidler i tilsammen 3 år. Høgskolen har fått bevilget Kr 803 tusen til nye stipendiatstillinger i 2003, og har til sammen bevilgninger for 13 stipendiatstillinger.

Høgskolen sendte 3. januar 2003 brev til avdelingene der disse ble invitert til å komme med søknad om stipendiatstillinger. I brevet går det fram at det vil bli gitt en klar førsteprioritet til: *"Oppbygging av kompetansemiljø innenfor områder der høgskolen ønsker å tilby studier av høyere grad."*

Alle avdelingen har søkt, og til sammen 13 søknader er kommet inn. Med utgangspunkt i søknadene fra avdelingene, vil høgskoledirektøren foreslå at stipendiatstillingene fordeles som følger:

Fagområde	Avdeling	Antall	Satsningsområde
Bygningsvern	AFT	1	Oppbygging av mastergrad.
Bilediagnostikk og MR	AFT	1	Oppbygging av Mastergrad innen området.
Organisasjon og ledelse i det offentlige	AØA	1	MPA-studiet, FoU innen endringsprosesser i offentlig sektor.
Naturfag/teknologi	ALT	1	Mastergrad innen matematikk- og naturfagsdidaktikk
E-læring	AITeL	2	E-læring. Mastergrad i IKTarkitektur.
Barn og unge	AHS	1	Re-/Habilitering av barn og unge med krigstraumer.
Habilitering/rehabilitering	AHS	2	Helserettet re-/habilitering. Stipendiatene skal legges innen samme område som stillingen tildelt i 2002.
TOTALT		9	

Innledning

Det er kommet inn en rekke solide søknader på stipendiatstillinger. I tillegg til de områdene det er søkt om har høghskolen en rekke fagområder der det vil kunne bety et faglig løft og en vitamininnsprøying å få en stipendiat. Høgskoledirektøren har imidlertid i sin tilråding lagt vekt på følgende kriterier:

- Sentralt område innenfor høghskolen strategiske satsing. Stipendiatstillinger skal utgjøre et element i en konsentrert satsing på et begrenset antall områder. Det er derfor bedre at det tildeles flere stipendiat til samme område, enn at stipendiatene spres tynt ut over flere områder. En slik konsentrasjon vil også være viktig for å få stipendiatene gjennom på normert tid og for å bygge opp konkurransedyktige kompetansemiljøer.
- Sterk faglig basis med stort utviklingspotensiale
- Et bidrag til oppbygging av masterutdanninger
- Vekstpotensiale når det gjelder studenter, FoU-midler og andre eksterne midler.

HiSTs tilgang på FoU-midler og stipendiatstillinger er begrenset, og det må satses konsentrert for å bygge opp slagkraftige miljø. Nye fagområder vil komme til etter hvert. Høgskolen foretar tildeling av to typer stipendiatstillinger:

- UFD-stipendiat, finansiert av departementet
- HiST-stipendiat, finansiert av HiST

UFD-stipendiatstillingene tildeles i forbindelse med det årlige statsbudsjett. Tidligere tildelte departementet stipendiatstillingene etter søknad til bestemte fagområder, men fra 2002 har departementet overlatt den interne tildelingen til høghskolen. Det er videre sagt fra departementet at i årene fremover vil bevilgningene knyttet til disse stillingene bli videreført i rammebevilgningen til høghskolen.

Høghskolen blir tildelt midler til dekning av lønn og drift i tre år (36 mnd). Høgskoledirektøren mener imidlertid at det vil gi et bedre faglig utbytte både for stipendiaten og institusjonen å utlyse stillingene med fire års varighet, der stipendiaten får 25% arbeidsplikt ved avdelingen pr. år. En slik ordning vil knytte stipendiaten nærmere virksomheten ved avdelingen enn om at han eller hun sitter i tre år med et arbeid i lite inngrep med avdelingens ordinære daglige virksomhet. Dette er samme ordningen som vi i dag har for våre HiST-stipendiat. Lønnskostnader knyttet til arbeidsplikten (25%) vil belastes den enkelte avdelingens. Fra

2003 beholdes bevilgningen til stipendiatstillinger sentralt, og stipendiatene vil derfor også avlønnes sentralt.

HiST-stipendiatstillingene tildeles av rektor etter innstilling av FoU-utvalget. Dette er i samsvar med ”Retningslinjer for tildeling av sentrale FoU-midler” fastsatt av Høgskolestyret. Det ble tildelt to slike stipendiatstillinger i 2001 og 5 i 2002, men to av disse er så langt ikke aktivert. For 2003 er det totalt kommet XX søknader om doktorgradsstipend. Disse søknadene vil bli behandlet i FoU-utvalget 17. mars 2003.

Omfang av og betydning av stipendiatstillingene. Under forutsetning av vedtak som foreslått i denne saken, vil vi til sammen i de to kategorier som er nevnt ovenfor, ha 27 stipendiatstillinger ved HiST fra høsten 2003. Regner vi et rundt bruttobeløp på kr. 400 000 pr stipendiat, utgjør dette et beløp på kr. 10,8 mill. pr. år. Stipendiatene utgjør derfor en meget vesentlig del av den totale FoU-satsingen ved høgskolen. Til sammenligning nevnes at det i 2003 tildelte styret kr. 7 mill. til sentrale FoU-midler.

Departementet har signalisert at antallet stipendiater vil øke framover. Dette kan vel tyde på at høgskolen kan få nye stipendiatstillinger fra 2004. Når det gjelder HiST-stipendiatene så er det etter gjeldende retningslinjer maksimalt 25% av de samla sentrale FoU-midler som går til slike stillinger. Dette betyr at vi for 2003 vil kunne ha maksimum en ny stipendiatstilling. Uten den ekstraordinære økningen i sentrale FoU-midler inneværende år, ville det ikke kunne til dels nye FoU-midler. For høgskolens faglige virksomhet er departementets tildeling av stipendiatstillingene av stor betydning. Stillingene lyses ut eksternt, og et doktorgradsløp gir høgskolen en god mulighet for å få inn eksternt kompetanse og synspunkter og innspill fra andre miljøer.

Tilgjengelige stipendiater til fordeling

Innenfor den totale rammen på 13 stipendiater som høgskolen nå har bevilgning for fra UFD, er totalt 10 fordelt. I utgangspunktet er det derfor tre stillinger som nå er ledig.

Høgskoledirektøren mener imidlertid at det vil være rom for å tilsette i opp til 19 stillinger innenfor denne kategorien. Dette begrunnes på følgende måte:

- UFD har gitt tydelig uttrykk for at gjennomføring vil være et svært sentralt kriterium for å få tildelt flere stipendiatstillinger i framtiden. Det er derfor av stor viktighet at vi kan synliggjøre at vi faktisk har fått til "produksjon" gjennom disse stillingene. Ved å øke antall tilsatte stipendiater vil en med større sikkerhet kunne oppnå gjennomføring på normert tid.
- Ved å pålegge 25% arbeidsplikt skapes det en tidsforskyvning mellom bevilgninger og utgifter til disse stillingene. Bevilgningen er på 100%, mens utgiftene er 75% i de tre første årene.
- Det skapes også en tidsforskyvning gjennom at det ofte tar lang tid å få besatt stillingene.

Over tilsettingsperioden på 4 år vil det samlet være balanse mellom bevilgninger og utgifter til den enkelte stipendiaten. Tilsetting i flere stillinger enn en faktisk har fått bevilgning til må dekkes inn på en av følgende måter:

- Avstå fra tilsetting i nye tildelte stipendiatstillinger i framtida.
- Høgskolen må selv bære kostnaden ved at det er tilsatt i for mange stillinger.

Høgskoledirektøren anbefaler at høgskolen påtar seg den risiko som ligger i at en evt. må dekke ekstra tildelinger over eget budsjett. Høy doktorgradsproduksjon og FoU-produksjon vil styrke HiST i konkurransen om nye stipendiatstillinger, FoU-relaterte budsjettmidler og eksterne prosjekt.

Søknader om nye stipendiatstillinger

Alle avdelinger har fremmet søknad om tildeling av stipendiater i denne runden. Søknadene spenner over et stort spekter av fagområder. Det samlede tallet på søknader framgår av følgende tabell.

Avdeling	Antall	Fagområde
AFT	1	• Bygningsvern • Bildediagnostikk og MR • Innovasjon og entreprenørskap • Simulering
	1	
	1	
	1	
AØA	1	• Organisasjon og ledelse knyttet til MPA - studiet
ALT	1	• Naturfag/teknologi
AITeL	1	• E-læring • IKT - drift av datasystem/informasjessikkerhet
	1	
AHS	1	• Re-/Habilitering av barn og unge med krigstraumer. • Re-/Habilitering • Barn og unges oppvekstvilkår
	2	
	2	
Totalt	13	

Nærmere omtale av søknadene:

AFT

- Avdelingen søker om en stipendiatstilling innen bygningsvern. Dette er et satsningsområde ved avdelingen, og de ønsker å bygge opp en mastergradutdanning på dette området. Avdelingen har av departementet tidligere fått tildelt en stipendiatstilling innenfor området (fra 1.1.02). Det er tilsatt stipendiat i denne stillingen. Avdelingen kan vise til et omfattende arbeid og samarbeid innen dette området.
- Stipendiat i Bildediagnostikk/MR knyttes til planer om etablering av masterstudium innen 2005. Miljøet er under oppbygging, og det er nylig tilsatt prof. II på området. Det er et stort behov for videreutdanning innen området MR, og forutsetningene ligger godt til rette i Trondheim.
- Ønsker å knytte et stipendiat inn mot den øvrige satsingen på innovasjon og entreprenørskap. Tildeling av stipendiat til området vil vise at vi tar dette området, som har høy nasjonal prioritet, alvorlig.
- Avdelingen har en satsing på simulering som metode for forskning innen de tekniske fagene. Formålet er å utarbeide simuleringsverktøy som kan kompensere for mangelen på utstyr for eksperimentell forskning.

AØA

- Stipendiatstillingen innen ledelse og administrasjon. Etter drøftinger med avdelingen er en kommet til at søknaden gjelder en stipendiatstilling i administrasjon og ledelse med vekt på helsesektoren.

ALT

- Stipendiet sees i sammenheng med utvikling av mastergradstilbud innenfor matematikk- eller naturfagsdidaktikk. Innen matematikk tar en sikte på egen akkreditering, mens en innen naturfag vil måtte samarbeide med NTNU. For å kunne stå mer likeverdig i et slikt samarbeid, er det viktig å styrke den didaktiske kompetansen i naturfag ved avdelingen. En stipendiatstilling vil være sentral i oppbyggingen av slik kompetanse.

AITeL

- e-læring er et viktig forskningsområde der avdelingen kan peke på omfattende erfaring og internasjonale kontakter. e-læring er aktuell for mange områder, og utforming av materiell krever pedagogisk innsikt og store økonomiske ressurser. Utvikling og bruk av e-læringsobjekt vil være et sentralt område for stipendiaten. Stipendiat innen dette området vil være relevant i forhold til planer om Master i IKTarkitektur.
- Avdelingen har tidligere fremmet forslag om å bygge opp en mastergradutdanning i IKTarkitektur - et studium som omhandler bygging av store programsystemer. Det er stor mangel på høy akademisk kompetanse innen området, og eneste mulighet er å utvikle denne selv. For denne stipendiaten er spesielt datasikkerhet nevnt som et sentralt område.

AHS

- Avdelingen søker om tre stillinger knyttet til habilitering/rehabilitering. Dette må tas som et uttrykk for at avdelingen satser sterkt innenfor dette området. Et av stipendiatene er planlagt knyttet til forskning i feltet barn med krigstraumer, mens de to andre er mer generelt tiltenkt området. Det følger en egen plan for oppbygging av kompetanse med sikte på utvikling av mastergradutdanning.
- Barn og unges oppvekstvilkår er et sentralt område innenfor avdelingen. Det er utviklet et nettverkssamarbeid mellom flere høyskoler. Fagmiljøet innenfor dette området må betraktes som meget godt. Innen området ligger det også til rette for samarbeid med ALT.

Vurdering og anbefaling

Søknadene om tildeling av stipendiat er noe ulike i detaljeringsgrad, og synliggjøring av en samlet og koordinert satsing om utvalgte faglige satsingsområder. For å oppklare eventuelle misforståelser, klargjøre ledelsens utgangspunkt og med sikte på å komme fram til en omforent forståelse, har rektor og høyskoledirektør gjennomført samtaler med ledelsen og i noen tilfeller sentrale fagpersoner ved avdelingene.

De momenter høyskoledirektøren har lagt til grunn ved vurderingen, er gjengitt under innledningen til dette saksframlegget. Basert på søknadene, gjennomførte samtaler, strategisk plan og andre dokumenter, legger høyskoledirektøren til grunn følgende kortfattede begrunnelse for den anbefaling som er gitt:

Fortsatt prioritering av *offentlig organisasjon og ledelse* må sees i sammenheng med planer om egen akkreditering for å tilby MPA-utdanningen, aktualitet for en svært stor andel av våre grunnutdanningskandidater, potensialet for videreutvikling i samarbeid med andre fagmiljø ved HiST, god generell aktualitet, etablert FoU-miljø og tidligere tildelt stipendiat gir et faglig miljø som vil bidra til å sikre gjennomføring på normert tid.

Stipendiat innen *real-fag-/teknologididaktikk* støtter opp under planlegging av masterstudium, som høyskolen også har prioritert høyt som satsingstiltak utenfor rammen. Området har høy politisk/samfunnsmessig aktualitet, og stipendiaten vil komme inn i et etablert FoU-miljø.

Bygningsvern er allerede tildelt en stipendiat direkte fra UFD. Avdelingen har hatt dette som satsingsområde lenge, og ønsker å bygge opp en mastergradsutdanning. Ledelsen og styret har vært noe reservert til dette tidligere. Høgskoledirektøren legger imidlertid nå til grunn at miljøet har utviklet planene i en ønsket retning. Søkelyset er nå i langt større grad rettet også mot rehabilitering av etterkrigsbygg, konflikt mellom "gamle" bygg og nye materialer etc. Det markedsmessige potensialet er nok dermed større enn en opprinnelig har lagt til grunn.

Fagmiljøet innen radiografutdanningen er under stadig utvikling, og *feltet bildediagnostikk og MR* har stort potensiale både i forhold til utdanning og FoU. En er nylig gått til tilsetting av professor II på området. Selv om miljøet foreløpig har en begrenset størrelse og er under oppbygging, mener høgskoledirektøren at det er et område i rivende teknologisk utvikling med et betydelig vekstpotensiale og et svært viktig område for framtidig satsing også for HiST. Det foreligger planer om utvikling av mastergrad, men dette ligger enda noe fram i tid. Tildeling av en stipendiatstilling nå, må sees som en start på en videre satsing på dette området som hvis den blir vellykket bør kunne gi grunnlag for ytterligere satsing fra høgskolens side.

Høgskoledirektøren ønsker en sterkere konsentrasjon om satsingen på *e-læring* enn det som ligger i den opprinnelige søknaden. Under samtaler med avdelingen har en klarlagt at dette er mulig, og heller ikke i konflikt med avdelingens egne ønsker. Høgskoledirektøren legger stor vekt på det potensialet som her ligger for å tiltrekke eksterne forskningsmidler. I stedet for det ene stipendiet det er søkt om, anbefaler høgskoledirektøren at det tildeles to stipendiater til dette området.

Re-/habilitering er et omfattende og overordnet begrep. Høgskoledirektøren støtter avdelingens satsing på dette området, men finner likevel at området er for bredt til å definere som et eget forskningsområde egnet for tildeling av stipendiater. En legger derfor til grunn at de to stipendiatene som foreslås tildelt til området, skal knyttes til *helserelatert re-/habilitering*, og at de skal knyttes opp til samme område som tidligere tildelt stipendiat. Dette vil gi en konsentrert satsing, en tydelig profil og et kunnskapsmiljø som vil kunne bety noe i nasjonal sammenheng.

I tilknytning til barn og unges oppvekstvilkår foreslås det tildelt et stipendiat knyttet til *re-/habilitering* av barn og unge med krigstraumer til det norske samfunnet. Dette vil være et stipendiat med en sosialfaglig profil rettet inn mot å bygge opp et forskningsmiljø innenfor det andre satsingsområdet ved avdelingen, barn og unges oppvekstvilkår.

Forslag til vedtak:

1. Fra 2003 fordeles det 9 stipendiatstillinger som følger:

Fagområde	Avdeling	Antall	Satsningsområde
Bygningsvern	AFT	1	Oppbygging av mastergrad.
Bilddiagnostikk og MR	AFT	1	Oppbygging av Mastergrad innen området.
Organisasjon og ledelse i det offentlige	AØA	1	MPA-studiet, FoU innen endringsprosesser i offentlig sektor.
Naturfag/teknologi	ALT	1	Mastergrad innen matematikk- og naturfagsdidaktikk
E-læring	AITeL	2	E-læring. Mastergrad i IKTarkitektur.
Barn og unge	AHS	1	Re-/Habilitering av barn og unge med krigstraumer.
Habilitering/ rehabilitering	AHS	2	Helserettet re-/habilitering. Stipendiatene skal legges innen samme område som stillingen tildelt i 2002.
TOTALT		9	

2. Betenkning/utlysingstekst for stipendiatene sendes høgskolestyret til orientering.